

VRAAG EN ANTWOORD

De Heer **A. Despretz** uit Drongen vraagt wie hem documentatie kan bezorgen voor een numismatische studie over privébetaalmiddelen in het Gentse. Hij denkt aan jetons of kaartjes voor brood, melk, soep, bier en kolen, aandelen of andere documentaire herinneringen, over maatschappijen (Chempostel, Ledeberg; Dagelijks Brood, Evergem-Rabot; De Gebroeders, Gent; Het Volk, Gent; Het Volksbelang, Gent; de Gentse Volkskeuken; de Vrijheidsliefde, Gent; de Volksmacht, Evergem; Le Bon Pain, Mariakerke; e.a.), bakkerijen (Bockstaele-Heirman, Akkergemstraat; De Booser, Hospitaalstraat; De Haegenaere, Gentbrugge; Dhooge-Mils, Wondelgem; A. Lippens, Mariakerke; Schelfaut, Wondelgem; F. Schelstraete, Akkergemstraat; R. Tuytschaever, Tolhuislaan; A. Van de Maele, Papegaaistraat; Jules Van Der Kerckhove, Mariakerke; R. Van Maldeghem, Akkergemstraat; etc.), melkerijen (La Flandre; F. Ozanam), textielzaken (Les fabricants réunies, Van der Meerschen, Lange-munt); cafés of restaurants (Arcades, Cambrinus, Châlet Suisse, Belvédère, Rathskeller, St. Jorishof, e.a.), theaters (Minard), en dergelijke. Gegevens worden ingewacht op zijn adres : Baarleboslaan, 44, 9810 Drongen. Telefoon : 091/82.43.58.

Naar aanleiding van de vraag van de Heer **Rudy De Baere** (Gh. T. 1986 - Nr. 3 - p. 178) speelde de Heer **Rudy van Elslande** ons volgende inlichtingen door :

De oudste vermelding van de naam Codde in de Gentse archieven treffen we aan omstreeks 1400. Op 4 oktober van dat jaar verkoopt Pieter Codde, die gehuwd was met Elisabeth Sneevoet, een erfrente op een huis aan de Koornaard, tussen dat van Jan Borluut en dat van Jan van der Straeten, van de kruidenier Jan van Houtem (SAG. Jaarreg. 1400-1, f°15). Op 6 mei 1405 erkennen Gillis en Jan Delvliet een schuld aan Pieter Coddine (ibidem, 1404-5, f° 49), terwijl deze 13 dagen later een schuld moet betalen aan Jan Willemsone (ibidem, f°50). In 1402 erkent Nicolas de Kuelneere een schuld van een huis aan Jan Codde (ibidem, 1402-3, f°65v°); terwijl de speldenmaker Jan de Plantere, alias Codde zijn schuld afbetaalt aan Heindric den Cruwel op 14 juni 1408 (ibidem, 1408-9, f°58). Beatrijs de Codde uit Wetteren, weduwe van Jan, koopt op 30 januari 1410 een huis in de Bagatenstraat (Ibidem, 1409-10, f°31).

In haar vraag over een oud liedje (Gh. T. 1986 - Nr. 3 - pp. 179-180) schreef Mevrouw **E. De Guchtenaere** : “ik heb er niet veel hoop op”.

Mevrouw de Guchtenaere, als gij vragen voorlegt aan de schare zeer competente lezers van “Ghendtsche Tydinghen” moogt ge nooit wanhopen,

want zij zijn tot alles in staat. Hoe oud dit liedje ook moge zijn, de Heer **Charles Van Bignoot** van St-Amandsberg had er geen enkele moeite mee om ons de volledige tekst te laten geworden. Ook het wijsje kent hij nog, maar vooraleer dat neer te pennen geeft hij er de voorkeur aan eerst nog enkele jaren “solfege” te volgen.

Het liedje moet inderdaad oud zijn en werd op “zijn boers” gezongen. Op een gegeven moment moet het wel populair geweest zijn in Gent. Hij heeft het destijds, naast tal van andere liedjes, horen zingen door zijn vader en de Heer Van Bignoot heeft het lumineus idee gehad al deze liedjes (die anders waarschijnlijk zouden verloren gegaan zijn) te noteren in een liedjesboek. Mevrouw de Guchtenaere spreekt van “Kalfeyt”. In zijn versie stond genoteerd “Colfaert”, maar aangezien hij denkt dat Mevrouw De Guchtenaere het bij het rechte eind zal hebben, zullen wij in de tekst het eerste woord gebruiken. Tenslotte vermelden wij dat deze boertige kluchtzang “’t Kuipke” heet, waarmee dan de preekstoel bedoeld wordt.

’t KUIPKE

I

Tusschen de Polders en Flipiene, weunderer eenen lompen boer
En hij had een vrouwken die heettege Jacqueline
En een zeuntse zuu rap als poer, Kalfeyt da was zijnen rechten name
Z’heetege zijn voadere den lompen Pier
Z’aan alle drije nen name mee een fame
Zuu goed van herte als van manier (bis)

II

Lompe Pier die zond zijn zeuntse naar de kerke
’t Was om te luisteren naar ’t sermoen
Kalfeyt die vroeg of dat hij daar moest werken of wat dat hij daar moest doen
Neen zei zijn voadere ge zult doar huuren wat dat de paster hee gepreekt
En aasde gij naar huis komt zal ik u onderhuuren
Zie dat er daar niets aan ontbreekt (bis)

III

Kalfeyt die was nu tot de kerk getreden
Terwijl dat de paster bezig was, de paster die klaptege van de slechte zeden
Kalfeyt die meende dat dat op hem was
En dat schoot hem al in zijn bolle, de pastere begost thans in ’t latijn
Kalfeyt die riep “spreekt uw moederlijke toale
Tons zal ’k toch huuren of ’op mij zal zijn” (bis)

IV

Doch de paster die liet zich niet sturen en
Zijn sermoen ging altijd vuurt
En hij klaptege van die slonsen van die wijven
Die in den drank lagen versmuurd
Zie dat kost Calfeyt nie verkroppen en
Hij zag aldus Gods glorie aan :
“Om van myn voader en mijn moeder kwaad te zeggen
Moede gij daarveure in da kuipken staan ?” (bis)

V

Maar men smeed dienen snotter aan de deure
Dat hij rolde langs de baan
Kalfeyt die ging in een herberg gaan vertreuren
Waar dat hij zijn voadere zag staan
“Ah, zei zijn voadere nu goa’k u onderhuuren
Wat dat de paster heeft gepreekt
“Dade gij geweune zijt mijn moedere te slagen
't Es wel besteekt dat hij op u preekt (bis)

VI

Asa vrienden veur het leste die er een vrouwtje geslagen heeft
'k Roa hulder aan al veur het beste
Zie dat ge 't loaters beter weet
Dan zullen hulder kinders hulder nie moeten verwijten
Als zij komen van 't sermoen, dage gij geweune zijt uw vrouwken te smij-
ten
Dat en ès veurwaar geen manier van doen...(bis)

LEZERS SCHRIJVEN ONS

De Heer **A. De Witte** uit Melsele, Secretaris van de Heemkundige Kring "Het Land van Beveren", schrijft ons het volgende :

Met genoegen heb ik de bijdrage gelezen van M. Van Wesemael over het Rasphuis te Gent. Een kleurrijke, af en toe ondeugende en luchtige uiteenzetting over een in se nogal triestig aspekt van een zelfkant in de maatschappij. Het verdwijnen van het Rasphuis betekende allicht een ingrijpende wijziging van het Gentse stadsbeeld. Van het "prestigieuze" bouwwerk blijven inderdaad nog slechts bijna vergeten relikten over : een paar stenen, enige afbeeldingen.

Eveneens vergeten, maar zeker niet verloren is het archief van de gevangenisinstelling, het "Provinciaal Correctiehuys". Het wordt bewaard in het rijksarchief te Beveren. Een (gedrukte) inventaris ("Inventaris van het archief van de Gevangenis van Gent") is beschikbaar (en te verkrijgen bij het Rijksarchief). Een ware goudmijn voor (brede) sociale geschiedschrijving! Maar, ook als mede-auteur van deze inventaris, een vraag : "Waar blijven de "goudzoekers" ?" (NB : gevangenisarchief is openbaar indien ouder dan honderd jaar)

BIBLIOGRAFIE

Het "KADOC", wat staat voor "Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum", te Leuven geeft ieder jaar een Jaarboek uit dat gewijd is aan een bepaald onderwerp.

In mei jl. verscheen het Jaarboek 1985 met als titel "Voor Kerk en Werk". Het is de geschiedenis van de Christelijke Arbeidersbeweging die precies 100 jaar bestaat.

Waarom wij daar melding van maken in "Ghendtsche Tydinghen" ?

Wel, evenmin als men de geschiedenis kan schrijven van de socialistische beweging zonder gedurig te moeten refereren aan Gent, was Gent eveneens de bakermat van het Christelijk Syndicalisme.

Het beginpunt ervan situeert zich op 18 december 1886 met de stichting van de "Antisocialistische Katoenwerkersbond". Het is dus een boek waarin Gent regelmatig aan bod komt, evenals Gentse figuren zoals een Arthur Verhaegen.

Het boek is uiterst verzorgd gedrukt en telt 368 bladzijden en 42 illustraties,

waaronder verschillende weinig gekende foto's. Gelukkig, (het gebeurt niet meer elke dag) een handig formaat : 21 x 13,5 cm.

Een boek dat wij kunnen aanbevelen aan dezen die geïnteresseerd zijn in de sociale geschiedenis, een "must" voor dezen die geïnteresseerd zijn in de Christelijke sociale geschiedenis.

Een buitenkansje voor onze lezers die er vlug bij zijn : alhoewel het boek reeds verschenen is blijft de vóórintekenaanprijs van 650 fr. geldig tot 30 september. Vanaf 1 oktober wordt dit 850 fr. (steeds verzendingskosten inbegrepen). Toch een prettig verschil van 200 fr.

Te bestellen bij KADOC - Mgr. Ladeuzeplein 21 te 3000 Leuven. Rekening 431-0370001-13.

H.C.

AANVULLENDE LEDENLIJST

- 2335. De Schinckel R., Nieuwbrugkaai 32, 9000 Gent
- 2336. Mej. Van Mossevelde A.M., Maagdestraat 13, 9000 Gent
- 2337. Mw. Wuyts M.-Chr., Dapperheidstraat 10, 9000 Gent
- 2338. Rasson A., Ed. Van Steenbergenlaan 15, 2100 Deurne
- 2339. Bontinck, Tuinstraat 4, 9810 Gent (Drongen)
- 2340. De Spae A., Blankenbergestraat 19, 9000 Gent
- 2341. Hankaert K., Einde Were 19, 9000 Gent
- 2342. Hofman R., Oude Brusselseweg 93, 9219 Gent (Gentbrugge)
- 2343. Mw. Tahon M.J., Willem Tellstraat 5, 9000 Gent
- 2344. Mw. Van Laer M.L., Charles de Kerchovelaan 169, 9000 Gent
- 2345. De Coster A., Patijntjestraat 138-140, 9000 Gent
- 2346. Cocriamont A., Alfons Braeckmanlaan 109, 9110 Gent (Sint-Amandsberg)
- 2347. Van Peteghem A., Steenvoordestraat 75, 9210 Destelbergen (Heusden)
- 2348. Gunst L., Eeklostraat 110, 9910 Gent (Mariakerke)
- 2349. De Ceuninck C., Eeklostraat 27, 9910 Gent (Mariakerke)
- 2350. Moens A., Groenstraat 47, 9120 Destelbergen
- 2351. Jacques J., Kammerstraat 4, 9000 Gent
- 2352. Ir. Verspeelt P., Kapitteldreef 39, 9830 Sint-Martens-Latem
- 2353. Tourlamain G., Gangmakerstraat 20, 9000 Gent
- 2354. Lataer J., Verkortingstraat 25, 9110 Gent (Sint-Amandsberg)
- 2355. Seyssens G., Hortensiastraat 26, 9000 Gent